

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (szósta izba)

z dnia 26 listopada 2014 r. *

Konkurencja — Postępowanie administracyjne — Decyzja stwierdzająca odmowę poddania się kontroli i nakładająca grzywnę — Artykuł 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1/2003 —
Domniemanie niewinności — Prawo do obrony — Proporcjonalność — Obowiązek uzasadnienia

W sprawie T-272/12

Energetický a průmyslový holding a.s., z siedzibą w Brnie (Republika Czeska),

EP Investment Advisors s.r.o., z siedzibą w Pradze (Republika Czeska), reprezentowana początkowo przez K. Desai, solicitor, adwokatów J. Schmidta oraz M. Peristeraki, a następnie przez adwokatów J. Schmidta, R. Klotza oraz M. Hofmanna,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez A. Antoniadis oraz R. Sauera, a następnie przez R. Sauera oraz C. Vollratha, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2012) 1999 wersja ostateczna z dnia 28 marca 2012 r. dotyczącej procedury stosowania art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1/2003 (odmowa poddania się kontroli) (sprawa COMP/39793 – EPH i inni),

SĄD (szósta izba),

w składzie: S. Frimodt Nielsen, prezes, F. Dehousse i A.M. Collins (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: N. Rosner, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 marca 2014 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

Ramy prawne

- 1 Artykuł 20 ust. 2 lit. c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 traktatu (Dz.U. 2003, L 1, s. 1) stanowi, że „urzędnicy i inne towarzyszące osoby upoważnione przez Komisję do prowadzenia kontroli mają prawo do pobrania lub uzyskiwania w każdej formie kopii lub wyciągów z ksiąg lub rejestrów [dotyczących spraw prowadzonych przez przedsiębiorstwo]”.
- 2 Artykuł 20 ust. 4 tego rozporządzenia stanowi:
„Przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw są zobowiązane do podporządkowania się kontroli nakazanej przez Komisję w drodze decyzji. Decyzja zawiera określenie przedmiotu i celu kontroli, termin jej rozpoczęcia i pouczenie o karach przewidzianych w art. 23 i 24 oraz o prawie do wniesienia odwołania od decyzji do Trybunału Sprawiedliwości [...]”.
- 3 Zgodnie z art. 23 ust. 1 lit. c) owego rozporządzenia „Komisja może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorstwo i związki przedsiębiorstw grzywny nieprzekraczające 1% całkowitego obrotu uzyskanego w poprzedzającym roku obrotowym, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania [...], podczas kontroli przeprowadzanej na mocy art. 20 przedstawiają wymagane księgi lub inne rejestry związane z działalnością gospodarczą w niekompletnej formie lub odmawiają poddania się kontroli nakazanej w decyzji wydanej na mocy art. 20 ust. 4”.

Okoliczności powstania sporu

- 4 Na mocy decyzji z dnia 16 listopada 2009 r. Komisja Wspólnot Europejskich zarządziła na podstawie art. 20 rozporządzenia nr 1/2003 przeprowadzenie kontroli w lokalach spółki Energetický a průmyslový holding a.s. (zwanej dalej „EPH”) oraz przedsiębiorstw zależnych. Kontrola w EPH i w jej spółce zależnej EP Investment Advisors s.r.o. (zwanej dalej „EPIA”), kontrolowanej przez nią w 100% (zwanymi dalej łącznie „skarżącymi”) rozpoczęła się w dniu 24 listopada 2009 r. o godz. 9.30 w ich wspólnych lokalach położonych na piątym piętrze budynku w Pradze (Republika Czeska). Po zapoznaniu się z decyzją w sprawie kontroli skarżące oświadczyły, że nie zamierzają się jej sprzeciwić.
- 5 Kontrola została przeprowadzona przez siedmiu przedstawicieli Komisji i czterech przedstawicieli czeskiego urzędu ochrony konkurencji. Zespół ten przekazał decyzję w sprawie kontroli oraz notę wyjaśniającą panu J., będącemu dyrektorem zarządzającym spółki EPIA oraz członkiem zarządu spółki EPH.
- 6 Pan N., członek zespołu dokonującego kontroli, zażądał od pana J. opisanego sposobu organizacji skarżących i skontaktowania z osobą odpowiedzialną za ich służby informatyczne. Poinformował on również pana J., że służby informatyczne mają zidentyfikować oraz zablokować jego konto mejlowe, a także konta trzech innych współpracowników zajmujących, podobnie jak on, kluczowe pozycje w spółce, a mianowicie panów K., S. i M. Sprecyzował on, że owe cztery konta mejlowe powinny uzyskać nowe hasła, znane jedynie inspektorom Komisji, aby mieli oni wyłączny dostęp do owych kont w czasie kontroli.
- 7 W czasie kontroli skarżące nie posiadały niezależnego działu informatycznego. J&T Banka, spółka zależna spółki J&T Finance Group – dawniej spółki nadrzędnej względem spółki EPH – świadczyła tymczasowo usługi informatyczne na rzecz skarżących do chwili zmiany przez nie lokali po ich sprzedaży w dniu 8 października 2009 r. Dla celów zarządzania kontami mejlowymi skarżących oddział informatyczny usytuowany na trzecim piętrze zajmowanego przez nich budynku używał

serwera spółki J&T Finance Group. Oddziałem tym, składającym się z ośmiu pracowników, kierował pan H. Wszyscy ci pracownicy wykonywali pracę w jednym pomieszczeniu informatycznym lub znajdowali się poza biurem.

- 8 Maile wysłane na konta mejlowe spółki EPIA przechodziły przez serwer spółki J&T Finance Group przed ich przekazaniem na różne konta. To samo miało miejsce w przypadku spółki EPH, ponieważ osoby pracujące na rzecz skarżących używały tylko jednego konta mejlowego, wspólnego dla obydwu spółek. Tak działo się w przypadku czterech współpracowników wskazanych powyżej w pkt 6, z których każdy posiadał jedno konto mejlowe w ramach wykonywania swych funkcji w ramach dwóch spółek skarżących.
- 9 Pierwszego dnia kontroli, podczas spotkania z panem N., pan J. wskazał pana H. jako osobę odpowiedzialną za usługi informatyczne skarżących. Po wezwaniu przez pana J. celem udzielenia odpowiedzi na pytania z zakresu informatyki, pan H. spotkał się z panem D., będącym inspektorem Komisji z zakresu technologii i informatyki. W toku tego spotkania około godz. 11.30 pan D. zażądał od pana H. zablokowania kont mejlowych czterech osób zajmujących kluczowe pozycje do czasu uzyskania nowych wytycznych od inspektorów Komisji. Blokada ta została wykonana o godz. 12.00. Następnie, około godz. 12.30. w sali informatycznej pan Ko., pracownik służb informatycznych, zmienił hasła kont mejlowych w obecności panów H. i D.
- 10 Około godz. 14.00 tego samego dnia pan M., który pracował w domu, zadzwonił do służb informatycznych celem zgłoszenia, że nie udaje mu się uzyskać dostępu do swego konta mejlowego. Pan Šp., jeden z podwładnych pana H., odpowiedział na to zgłoszenie, przywracając hasło pana M., aby mógł on kontynuować używanie swego konta mejlowego.
- 11 W dniu 25 listopada 2009 r. – drugim dniu kontroli – pan D. bezskutecznie usiłował uzyskać dostęp do konta mejlowego pana M., stwierdzając następnie, że hasło do tego konta zostało zmienione. Pan D. zażądał ponownej zmiany hasła celem zablokowania na nowo owego konta mejlowego i umożliwienia inspektorom jego zbadania.
- 12 Tego samego dnia Komisja sporządziła protokół, w którym wskazano w szczególności, co następuje:

„We wtorek, 24 listopada, około godz. 11.30 Komisja nakazała panu [H.] przeprowadzenie zmiany haseł kont Active Directory czterech osób, a mianowicie panów [K., J., S. i M.]. Panu [H.] zostało wskazane w sposób jasny, że dostęp do spornych kont powinien zostać zablokowany w czasie przeprowadzania kontroli lub przynajmniej do chwili, w której inspektorzy wskażą przedsiębiorstwu, że hasła mogą zostać ponownie zmienione. Hasła zostały zmienione przez pana [Ko.] na polecenie pana [H.] i wskazanym kontom mejlowym przypisano nowe hasła, znane jedynie inspektorom Komisji.

Około godz. 14.00 tego samego dnia pan [Šp.], pracownik oddziału informatycznego, zmienił hasło konta mejlowego pana [M.], na jego żądanie.

Pan [H.] potwierdził również, że [...] w dniu 26 listopada około godz. 12.00 poinformował on inspektorów Komisji, że w środę, dnia 25 listopada, na polecenie pana [J.] nakazał on zewnętrznemu oddziałowi informatycznemu zablokowanie wszystkich maili przychodzących na owe cztery konta [...].

Pan [H.] potwierdził, że powyższy opis okoliczności faktycznych jest prawidłowy.

Przedsiębiorstwo może przedstawić poprawki, zmianę lub uzupełnienie do owego protokołu przed dniem 1 grudnia 2009 r.”.

- 13 Wskazany protokół został podpisany przez inspektorów oraz przez pana H.

- 14 W dniu 26 listopada 2009 r., czyli trzeciego dnia kontroli, o godz. 12 inspektorzy Komisji stwierdzili, badając konto mejlowe pana J., że jego skrzynka poczty przychodzącej nie zawiera żadnej nowej wiadomości. Pan H. wyjaśnił inspektorom, że drugiego dnia kontroli, około godz. 12, na polecenie pana J. nakazał on oddziałowi informatycznemu zablokowanie poczty skierowanej do kont czterech osób zajmujących kluczowe pozycje w taki sposób, by nie doszły do ich skrzynek odbiorczych. Wiadomości przychodzące pozostały zatem na serwerze J&T Finance Group i nie zostały przekazane do skrzynki odbiorczej adresatów.
- 15 W późniejszym czasie zostało potwierdzone, że zastosowano to jedynie względem konta pana J., a nie względem kont innych osób zajmujących kluczowe stanowiska.
- 16 W dniu 17 maja 2010 r. Komisja postanowiła wszcząć postępowanie przeciwko spółkom EPH i J&T Investment Advisors s.r.o. (poprzedniczki EPIA) celem przyjęcia decyzji na podstawie działu VI rozporządzenia nr 1/2003 w związku z odmową poddania się kontroli i niepełnym przedstawieniem wymaganych dokumentów dotyczących spraw prowadzonych przez przedsiębiorstwo. Decyzje o wszczęciu owego postępowania zostały doręczone owym spółkom w dniu 19 maja 2010 r.
- 17 W dniu 8 września 2010 r., zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, Komisja zażądała od skarżących przedstawienia informacji, na co skarżące odpowiedziały pismami z dnia 22 września 2010 r.
- 18 W dniu 23 września 2010 r. Komisja i skarżące odbyły „spotkanie podsumowujące”, podczas którego skarżące miały możliwość sformułowania uwag.
- 19 W dniu 22 grudnia 2010 r. Komisja skierowała do skarżących pismo w sprawie przedstawienia zarzutów w przedmiocie podejrzanego naruszenia w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003.
- 20 W dniu 17 lutego 2011 r. skarżąca przedłożyła uwagi dotyczące przedstawienia zarzutów. Przesłuchanie odbyło się w dniu 25 marca 2011 r.
- 21 W dniu 1 kwietnia 2011 r. Komisja ponownie skierowała do skarżących żądanie przedstawienia informacji zgodnie z art. 18 rozporządzenia nr 1/2003 celem uzyskania wyjaśnień w przedmiocie informacji podanych w toku przesłuchania. W dniu 14 kwietnia 2011 r. skarżące udzieliły odpowiedzi na owo żądanie, podając w szczególności nowe informacje dotyczące odblokowania konta mejlowego.
- 22 W dniu 16 czerwca 2011 r. Komisja skierowała do skarżących nowe żądanie przedstawienia informacji zgodnie z art. 18 rozporządzenia nr 1/2003, na które skarżące odpowiedziały pismem z dnia 22 czerwca 2011 r. W odpowiedzi wskazały one między innymi, że całkowity obrót EPH wynosił 990 700 000 EUR w 2010 r.
- 23 W dniu 23 czerwca 2011 r. skarżące zostały w trakcie kolejnego spotkania podsumowującego poinformowane o wstępnej opinii Komisji w związku z przesłuchaniem oraz w związku z ich uwagami na piśmie.
- 24 W dniu 19 lipca 2011 r. Komisja skierowała do skarżących uzupełniające pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, zawierające dodatkowe elementy dotyczące jednego z zarzutów, a mianowicie odblokowania jednego z kont mejlowych.
- 25 W dniu 12 września 2011 r. skarżące przedstawiły swe uwagi dotyczące uzupełniającego pisma w sprawie przedstawienia zarzutów. Przesłuchanie odbyło się w dniu 13 października 2011 r.

- 26 W dniu 28 marca 2012 r. Komisja przyjęła decyzję C(2012) 1999 final dotyczącą procedury stosowania art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1/2003 (odmowa poddania się kontroli) (sprawa COMP/39793 – EPH i inni) (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”), stanowiącą, co następuje:

„Artykuł 1

EPH i EPIA odmówiły poddania się kontroli przeprowadzonej w ich lokalach w dniach od 24 do 26 listopada 2009 r. na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia [...] nr 1/2003, w wyniku niedbalstwa udzielając dostępu do zablokowanego konta mejlowego i umyślnie przekierowując maile na inny serwer, co stanowi naruszenie w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. c) owego rozporządzenia.

Artykuł 2

W związku z naruszeniem wskazanym w art. 1 na spółki EPH i EPIA nałożona zostaje solidarnie grzywna w wysokości 2 500 000 EUR [...]”.

Przebieg postępowania i żądania stron

- 27 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 czerwca 2012 r. skarżące wniosły niniejszą skargę.
- 28 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (szósta izba) zdecydował o otwarciu procedury ustnej i – w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu – o skierowaniu do Komisji pytań pisemnych, na które odpowiedziała ona w wyznaczonym terminie.
- 29 Na rozprawie w dniu 6 marca 2014 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.
- 30 W swej skardze skarżące wnoszą do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
 - tytułem pomocniczym – uchylenie nałożonej grzywny lub jej obniżenie do kwoty symbolicznej, lub przynajmniej o jej znaczące zmniejszenie;
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania.
- 31 Komisja wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi w całości;
 - obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

- 32 W uzasadnieniu skarżące podnoszą na poparcie skargi cztery zarzuty. Zarzut pierwszy dotyczy naruszenia ich prawa do obrony. Zarzut drugi dotyczy błędnego charakteru twierdzenia, wedle którego skarżące odmówiły poddania się kontroli. Zarzut trzeci dotyczy naruszenia zasady domniemania niewinności. Zarzut czwarty dotyczy naruszenia zasady proporcjonalności przy ustalaniu kwoty grzywny.

- 33 W pierwszej kolejności należy dokonać oceny zarzutu drugiego, dotyczącego stwierdzenia spornego naruszenia. Następnie należy zbadać łącznie zarzuty pierwszy i trzeci, które dotyczą rozwoju procedury administracyjnej. Wreszcie należy zbadać zarzut czwarty, dotyczący obliczenia kwoty grzywny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego błędnego zastosowania art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003

- 34 Naruszenie stwierdzone w art. 1 spornej decyzji, w niniejszej sprawie odmowa poddania się kontroli, składa się, po pierwsze, z udzielenia, w wyniku niedbalstwa, dostępu do zablokowanego konta mejlowego, oraz po drugie z umyślnego przekierowania poczty przychodzącej na inny serwer. Z zaskarżonej decyzji wynika, że stwierdzenie naruszenia opiera się na bezpośrednich i obiektywnych dowodach, a mianowicie na protokole (cytowanym powyżej w pkt 12) oraz na „dziennym zestawieniu” konta mejlowego pana M. (motywy 28 i 33 zaskarżonej decyzji). Na rozprawie, w odpowiedzi na pytania zadane przez Sąd, skarżące sprecyzowały, że nie kwestionują treści owego protokołu. Nie zakwestionowały one nigdy wartości dowodowej „dziennego zestawienia”. Jest zatem między stronami bezsporne, że w przeciwieństwie do poleceń inspektorów pan M. miał dostęp do swego konta mejlowego podczas kontroli oraz że poczta przychodząca na konto mejlowe pana J. była na jego żądanie zablokowana.
- 35 Niemniej jednak w ramach niniejszego zarzutu skarżące podnoszą, że Komisja nie wykazała w wystarczający sposób, że zarzucane im okoliczności doprowadziły do niepełnego przedstawienia wymaganych przez inspektorów rejestrów dotyczących spraw prowadzonych przez przedsiębiorstwo, w związku z czym nie można im zarzucić odmowy poddania się kontroli. Ich zdaniem zachowania będące przedmiotem zaskarżonej decyzji wyniknęły ze zwykłego przypadkowego braku uwagi i nie były objęte ani niedbalstwem, ani zamiarem. W związku z tym zaskarżona decyzja powinna zostać uchylona.
- 36 Komisja kwestionuje argumenty podniesione przez skarżących.
- 37 Należy na wstępie przypomnieć, że jak wynika z brzmienia art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003, Komisja może nałożyć grzywny, jeżeli umyślnie lub w wyniku niedbalstwa przedsiębiorstwa odmówią poddania się kontroli. Chodzi o jeden z dwóch wypadków, w których grzywna może zostać nałożona na podstawie owego przepisu. Zgodnie z orzecznictwem na Komisji spoczywa ciężar wykazania tego rodzaju odmowy (zob. podobnie wyrok z dnia 22 listopada 2012 r., E.ON Energie/Komisja, C-89/11 P, Zb.Orz., EU:C:2012:738, pkt 71). Należy zatem zbadać, czy w świetle argumentacji skarżących przedstawione dowody wspierają w wystarczającym stopniu stwierdzenie naruszenia, jak wynika ono z zaskarżonej decyzji.

W przedmiocie udzielenia w wyniku niedbalstwa dostępu do zablokowanego konta mejlowego

- 38 Należy stwierdzić, że badane przez inspektorów konto mejlowe pana M. nie znajdowało się w pełni w ich władaniu, i to od pierwszego dnia kontroli, co nie zostało zakwestionowane przez skarżące. Ponadto okoliczność, że pan M. miał dostęp do swego konta, została wykryta dopiero wówczas, gdy pan D. usiłował uzyskać dostęp do konta drugiego dnia kontroli. W związku z tym sam fakt, że inspektorzy nie uzyskali – zgodnie z żądaniem – wyłącznego dostępu do konta mejlowego pana M., jednej z czterech osób zajmujących kluczową pozycję, względem której zarządzono zablokowanie konta (zob. pkt 12 powyżej), wystarcza dla uznania rozpatrywanej sytuacji za odmowę poddania się kontroli.
- 39 Po pierwsze, argument skarżących, wedle którego Komisja dopuściła się błędu, kwalifikując jako naruszenie popełnione w wyniku niedbalstwa okoliczność udzielenia dostępu do zablokowanego konta mejlowego – niezależnie od kwestii, czy poczta została zmanipulowana lub usunięta – jest bezzasadny. Z motywu 28 zaskarżonej decyzji wynika nie tylko, że pan H. potwierdził w protokole, że w czasie kontroli został udzielony dostęp do omawianego konta, lecz również że „inspektorzy pozyskali listę

połączeń, jakie zostały dokonane z kontem mejlowym pana [M.]”, i że „z owego dziennego zestawienia wynika, że z kontem mejlowym pana [M.] łączono się bez przerwy pomiędzy godz. 14.50 pierwszego dnia [kontroli] a godz. 13.05 drugiego dnia [kontroli]”. Jak wynika z powyższych stwierdzeń, na Komisji spoczywa ciężar wykazania udzielenia dostępu do danych z zablokowanego konta mejlowego pana M., lecz nie ma ona obowiązku wykazywać, że owe dane zostały zmanipulowane lub usunięte (zob. podobnie wyrok z dnia 15 grudnia 2010 r., E.ON Energie/Komisja, T-141/08, Zb.Orz., EU:T:2010:516, pkt 85, 86).

- 40 W tym kontekście skarżące nie twierdzą, że podczas dokonywania kontroli dane na koncie pana M. były kompletne. Podnoszą one jednak argumenty natury technicznej, dotyczące „trwałości” plików elektronicznych i ich automatycznego kopiowania na serwer celem poparcia twierdzenia, że nie miała miejsca odmowa poddania się kontroli, skoro dane zostały zapisane na serwerze. Argument ten nie może zostać przyjęty, ponieważ odmowa poddania się kontroli została w niniejszej sprawie wykazana w chwili, w której inspektorzy nie uzyskali wyłącznego dostępu do konta pana M. (zob. pkt 38 powyżej).
- 41 Nawet jeśli przyjąć, iż wykazana została okoliczność, że omawiane pliki elektroniczne, a mianowicie poczta przysłana na konto mejlowe pana M. i wysłana z niego była w każdej chwili dostępna dla inspektorów poprzez serwer, to jest ona nieistotna. Komisja nie miała bowiem obowiązku badać, czy owe pliki można było znaleźć w stanie nienaruszonym w innym miejscu niż na koncie mejlowym, które miało zostać zablokowane zgodnie z żądaniem inspektorów na początku kontroli. Inspektorzy powinni byli mieć możliwość zebrania dowodów na papierze lub w formie elektronicznej w miejscach, w których zwykle się znajdowały, bez przeszkód ze strony skarżących, a mianowicie w niniejszej sprawie na koncie pana M. (zob. podobnie wyrok z dnia 26 listopada 2010 r., CNOP i CCG/Komisja, T-23/09, Zb.Orz., EU:T:2010:452, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym względzie argument skarżących, wedle którego pan M. miał dostęp do swego konta na odległość, co uniemożliwiało mu dokonanie zmian danych zapisanych na twardym dysku jego komputera, również jest bez znaczenia.
- 42 W ten sam sposób należy ocenić argument, wedle którego Komisja powinna była zweryfikować, w którym momencie miało miejsce ostatnie zapisanie kopii na serwerze dla celów ustalenia, czy weryfikacja zawartości konta rzeczywiście została uniemożliwiona. Komisja nie miała żadnego obowiązku przeprowadzania tego rodzaju weryfikacji (zob. pkt 39 powyżej). Ponadto z powołanej przez skarżących okoliczności, że Komisja postąpiła odmiennie we wcześniejszej sprawie, odzyskując usunięte pliki, nie może dla niej wynikać tego rodzaju obowiązek w niniejszej sprawie. Ponadto okoliczność ta nie może oznaczać, że Komisja zachowała się w sprawie skarżących stronnictwo.
- 43 Po drugie, skarżące podniosły, że Komisja nie wykazała w wystarczający sposób, że skarżące dopuściły się niedbalstwa w zakresie dotyczącym dostępu do zablokowanego konta. Argument ten dotyczy motywu 72 zaskarżonej decyzji, wedle którego „pan [H.] miał obowiązek poinformowania swych podwładnych, w tym również pana [Šp.], o sformułowanych przez inspektorów nakazach i zadbania o ich ścisłe poszanowanie” oraz „okoliczność, że tego nie uczynił, prowadzi do wniosku, iż naruszenie zostało popełnione w wyniku niedbalstwa”.
- 44 Po pierwsze, nawet jeśli przyjąć, że wykazana została okoliczność – jak podnoszą skarżący – że pan M. nie wiedział o zablokowaniu swego konta i o fakcie, że dokonywana jest kontrola, to jest ona bez znaczenia, ponieważ stwierdzenie niedbalstwa jest oparte na zaniechaniu pana H. Jak wynika z motywu 73 zaskarżonej decyzji, „pan [H.], działający w charakterze kierownika oddziału informatycznego, został osobno i w sposób wyraźny poinformowany przez inspektora Komisji, wobec czego to na [panu H.] ciąży obowiązek szybkiego poinformowania swych podwładnych z oddziału informatycznego o ich obowiązkach [zablokowania kont mejlowych] i o sposobie zastosowania tych obowiązków w zakresie informatyki [...] celem uniknięcia naruszenia obowiązków proceduralnych wynikających z rozporządzenia nr 1/2003”. Skarżące wskazały na rozprawie, że nie kwestionują treści protokołu. Nie twierdzą one również, że sytuacja powstała w wyniku „zwykłego przeoczenia”, jako że

pan H. w istocie otrzymał polecenie, wedle którego cztery konta mejlowe wskazane przez inspektorów miały pozostać zablokowane przez cały czas trwania kontroli oraz wedle którego skarżące były zobowiązane do poddania się owemu poleceniu na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003.

- 45 Ponadto skarżące nie mogą przypisywać zaniechania popełnionego przez pana H. brakowi staranności inspektorów poprzez zarzucanie im braku odpowiedniego poinformowania o obowiązkach i sankcjach w razie braku poszanowania ich poleceń. Celem art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 jest umożliwienie Komisji przeprowadzenia kontroli z zaskoczenia w przedsiębiorstwach podejrzanych o naruszenia art. 101 TFUE i 102 TFUE. W związku z tym gdy uzasadniona decyzja w sprawie kontroli została prawidłowo doręczona właściwej w tym zakresie osobie w ramach przedsiębiorstwa, Komisja powinna mieć możliwość dokonania kontroli bez obowiązku informowania każdej osoby, której to dotyczy, o jej powinnościach w danych okolicznościach. Tego rodzaju obowiązek prowadziłby do opóźnienia kontroli w sytuacji, gdzie czas jej trwania jest ściśle ograniczony. Na rozprawie skarżące potwierdziły, że panowie J., działający jako przedstawiciel prawny, oraz H., działający jako kierownik służb informatycznych, byli właściwymi osobami do odbierania poleceń ze strony inspektorów Komisji. Należy stwierdzić, że decyzja o kontroli została doręczona osobom właściwym w tym zakresie na początku kontroli, w związku z czym skarżące powinny były podjąć wszelkie środki konieczne dla celów wykonania instrukcji inspektorów oraz zapewnienia, aby osoby upoważnione do działania w imieniu przedsiębiorstwa nie stwarzały w tym zakresie przeszkód (zob. analogicznie ww. w pkt 39 wyrok E.ON Energie/Komisja, EU:T:2010:516, pkt 260).
- 46 Po drugie, należy również oddalić argument sformułowany w replice, wedle którego pan H. był pracownikiem niezależnej spółki i w związku z tym nie był upoważniony do działania w imieniu skarżących. Z zaskarżonej decyzji wynika – i nie zostało to zakwestionowane przez skarżące – że pan H. został przedstawiony inspektorom przez pana J. jako osoba odpowiedzialna za oddział informatyczny skarżących na początku kontroli (motyw 22 zaskarżonej decyzji). Należy w tym względzie przypomnieć, że uprawnienie Komisji do nałożenia na przedsiębiorstwo sankcji za popełnienie naruszenia uwarunkowane jest jedynie przesłanką, by czyn stanowiący naruszenie popełniony został przez osobę ogólnie upoważnioną do działania na rachunek tego przedsiębiorstwa (zob. ww. w pkt 39 wyrok E.ON Energie/Komisja, EU:T:2010:516, pkt 258 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 47 Po trzecie, należy wskazać, że „subiektywne przypuszczenia” Komisji dotyczące poziomu poinformowania pana Šp. zakwestionowane przez skarżące są w rzeczywistości stwierdzeniami zawartymi w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, które nie zostały utrzymane w zaskarżonej decyzji. Argumenty skarżących w tym zakresie są w każdym wypadku bezpodstawne (zob. pkt 44 powyżej), ponieważ stwierdzenie niedbalstwa jest oparte na zaniechaniu pana H., a nie na wiedzy pana Šp.
- 48 Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że Komisja słusznie przyjęła w niniejszej sprawie, że udzielenie dostępu do konta mejlowego zostało udzielone w wyniku niedbalstwa.

W przedmiocie umyślnego przekierowania poczty przychodzącej na serwer

- 49 Skarżące podnoszą, że Komisja nie wykazała w sposób wystarczający okoliczności stanowiących naruszenie art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003 w zakresie dotyczącym przekierowania poczty przychodzącej, co miało ograniczyć zakres dostępu inspektorów do wiadomości przez większą część kontroli.
- 50 Po pierwsze, należy odrzucić twierdzenia skarżących, wedle których poczta skierowana na konto pana J. była w dalszym ciągu przekazywana poprzez serwer i była zapisywana na tym nośniku, który był w każdej chwili dostępny inspektorom, gdyby chcieli ją zbadać. Inspektorzy powinni byli mieć

możliwość dostępu do całej poczty elektronicznej znajdującej się zwykle w skrzynce odbiorczej pana J., która stanowiła przedmiot kontroli, i nie byli zobowiązani do pozyskiwania tych danych z innych miejsc dla realizacji tej kontroli (zob. pkt 40 powyżej).

- 51 Należy na wstępie wskazać, że skarżące nie kwestionują faktu, że owa poczta została wbrew instrukcjom inspektorów przekierowana z konta pana J. na jego żądanie. Ponadto, podobnie jak wskazano w pkt 38–42 powyżej, Komisja wykazała na podstawie niezakwestionowanych dowodów, że pliki na koncie pana J. nie zostały przedstawione w sposób kompletny podczas kontroli, w związku z czym nie ciąży na niej obowiązek zbadania, czy brakujące dane mogły zostać odnalezione gdzie indziej w systemie informatycznym skarżących. Jak wynika z motywu 57 zaskarżonej decyzji, wydana przez pana J. instrukcja, aby przekierować na serwer całą nową pocztę przychodzącą na konta czterech osób zajmujących kluczowe pozycje w skarżących spółkach, i jej realizacja przez oddział informatyczny, przynajmniej w zakresie dotyczącym poczty skierowanej na jego własne konto, zostały wykonane bez poinformowania inspektorów Komisji. Inspektorzy stwierdzili, że nie mieli dostępu do całości poczty na koncie pana J. podczas trwania kontroli, i to w sytuacji, w której zażądali dostępu do tego konta na początku kontroli (zob. pkt 12 powyżej). Wreszcie ze względu na powyższe rozważania argument skarżących, wedle którego Komisja nie mogła pominąć faktu, że dane mogły zostać znalezione na serwerze, jest bezpodstawny.
- 52 Co więcej, z załącznika 2 do sprawozdania z kontroli Komisji, dotyczącego dochodzenia z zakresu informatyki, wynika, że inspektorzy usiłowali w niniejszej sprawie odzyskać niektóre pliki elektroniczne, lecz rezultat tych działań był „dziwny”, i że wciąż brakowało dużej liczby dokumentów. W związku z tym argument skarżących, wedle którego dane będące przedmiotem decyzji w sprawie kontroli były w każdej chwili dostępne inspektorom poprzez serwer, powinien zostać odrzucony jako bezzasadny.
- 53 Należy ponadto podkreślić, że z orzecznictwa wynika, iż w ramach obowiązku współpracy przy kontroli przedsiębiorstwo, którego dotyczy dochodzenie, powinno dostarczyć Komisji, na jej żądanie, posiadane dokumenty związane z przedmiotem dochodzenia, nawet jeśli mogą być one wykorzystane przez Komisję do ustalenia naruszenia (zob. w zakresie dotyczącym rozporządzenia Rady nr 17/62 z dnia 6 lutego 1962 r. w sprawie stosowania art. [81 WE] i [82 WE] (Dz.U. 1962, 13, s. 204) wyrok z dnia 29 czerwca 2006 r., Komisja/SGL Carbon, C-301/04 P, EU:C:2006:432, pkt 44). Skarżące nie mogą zatem ograniczyć się do podniesienia, że inspektorzy mogli znaleźć dane, o których mowa, gdzie indziej w ich lokalach, ponieważ mieli obowiązek przekazać pocztę pana J. do dyspozycji inspektorów. Ponadto dla celów zastosowania art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003 wystarczy, by przekierowana poczta była objęta decyzją w sprawie kontroli, czego skarżące nie kwestionują.
- 54 W zakresie dotyczącym argumentu, wedle którego przekierowanie miało miejsce w bardzo krótkim okresie podczas kontroli i w związku z tym dotyczyło jedynie ograniczonej ilości poczty, nieistotnej dla dochodzenia sięgającego do 2006 r. – nie może wyjaśnić w odmienny sposób okoliczności faktycznych wykazanych przez Komisję. W każdym wypadku ilość lub znaczenie dla celów dochodzenia poczty przekierowanej jest bez znaczenia w kontekście wykazania w niniejszej sprawie naruszenia.
- 55 W związku z powyższym okoliczność, że Komisja nie prowadziła względem skarżących dochodzenia w związku z naruszeniem prawa materialnego w rozumieniu art. 101 TFUE po spornej kontroli, jest bez znaczenia dla kwalifikacji naruszenia proceduralnego. Przy uwzględnieniu okoliczności, że decyzje w sprawie kontroli są wydawane na początku dochodzenia, na tym etapie nie można stwierdzić w sposób definitywny, czy dane działania lub decyzje podmiotów będących adresatami decyzji bądź innych podmiotów dają zakwalifikować się jako porozumienia pomiędzy przedsiębiorstwami, decyzje związków przedsiębiorstw czy uzgodnione praktyki sprzeczne z art. 101 ust. 1 WE albo też jeszcze jako praktyki opisane w art. 102 WE (ww. w pkt 41 wyrok CNOP i CCG/Komisja, EU:T:2010:452, pkt 68).

- 56 Po drugie, skarżące podnoszą, że hipoteza zawarta w motywie 75 zaskarżonej decyzji nie pozwala na wykazanie w wystarczający sposób, że działały one umyślnie.
- 57 Motyw ów ma następujące brzmienie:
- „W zakresie dotyczącym przekierowania poczty przychodzącej (poczty, która wpłynęła w czasie kontroli) z kont mejlowych na serwer J&T FG Komisja uważa, że zarówno pan [J.], jak również pan [H.] wiedzieli, że powinni byli zagwarantować inspektorom Komisji wyłączny dostęp do czterech wskazanych kont mejlowych i że nie byli zatem uprawnieni do zmiany ustawień konta mejlowego w czasie trwania kontroli. Żaden wyjątek nie został przewidziany w odniesieniu do poczty przychodzącej zwyczajnie wpływającej na konta; poczta ta była objęta kontrolą oraz instrukcjami wydawanymi w jej ramach. Pan [J.], który zażądał od pana [H.] nakazania w oddziale informatycznym przekierowania poczty przychodzącej zaadresowanej na niektóre konta mejlowe, oraz sam pan [H.] powinni byli wiedzieć, że działanie to stanowiło naruszenie obowiązków spoczywających na EPIA i EPH w czasie kontroli. Poczta przychodząca została zatem przekierowana umyślnie (przynajmniej w zakresie dotyczącym konta mejlowego pana [J.]”).
- 58 Należy zauważyć, że w przypisie 87 zaskarżonej decyzji Komisja odsyła do motywów 20 i 21 owej decyzji w zakresie dotyczącym wyjaśnień i instrukcji przekazanych przez inspektorów Komisji panom J. i H. Treść tych dwóch motywów została zasadniczo oddana w pkt 6–8 powyżej. Należy stwierdzić, że wyjaśnienia i instrukcje przekazane panu H. były w rzeczywistości zawarte w motywie 22 zaskarżonej decyzji (zob. pkt 9 powyżej).
- 59 Okoliczności te nie zostały zakwestionowane przez skarżące i w związku z tym błędnie podniosły one, że Komisja oparła się jedynie na zwykłej „hipotezie”. Instrukcje przekazane panu H. zostały potwierdzone w protokole (zob. pkt 12 powyżej). Ponadto jest bezsporne, że pan J. przyjął powiadomienie o decyzji w sprawie kontroli u skarżących i wskazał inspektorom pana H. jako osobę odpowiedzialną z oddziału informatycznego w celu zablokowania kont (zob. pkt 5 i 9 powyżej). Zarówno pan J., jak również pan H. uzyskali instrukcje dotyczące zablokowania kont bezpośrednio od inspektorów i mieli obowiązek przekazać im dokumenty elektroniczne dotyczące przedmiotu dochodzenia (zob. pkt 53 powyżej). A zatem Komisja nie dopuściła się błędu stwierdzając, że przekierowanie poczty przychodzącej na serwer zostało dokonane umyślnie, jako że wskazane dwie osoby nakazały i wykonały przekierowanie poczty pana J., aby uniemożliwić dostęp do poczty elektronicznej z jego konta, co w sposób oczywisty narusza zarówno wydane im instrukcje, jak również cel kontroli.
- 60 Co się tyczy argumentu, wedle którego zainteresowane osoby nie mogły wiedzieć, że ich zachowanie stanowiło naruszenie, argument ów zasadniczo przynależy do zarzutu pierwszego i zostanie zbadany w jego ramach.
- 61 Należy stwierdzić, że w ramach niniejszego zarzutu skarżące nie przedstawiły przekonywającego wyjaśnienia okoliczności faktycznych, odmiennego od wyjaśnienia przedstawionego przez Komisję, celem stwierdzenia zaistnienia naruszenia (zob. podobnie ww. w pkt 37 wyrok E.ON Energie/Komisja, EU:C:2012:738, pkt 74–76).
- 62 Wobec tego zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutów pierwszego i trzeciego, dotyczących, odpowiednio, naruszenia praw do obrony i zasady domniemania niewinności

- 63 W zarzucie pierwszym skarżące podniosły, że dwa sporne zdarzenia stanowiące naruszenie wynikły z braku dochowania należytej staranności przez inspektorów Komisji, i stwierdziły, że ich prawa do obrony zostały naruszone ze względu na brak instrukcji. Ich zdaniem owe zdarzenia nie miałyby miejsca, gdyby zainteresowane osoby, a mianowicie pan J. i pan H. oraz jego zespół zostali prawidłowo poinformowani o ich obowiązkach w czasie kontroli i o konsekwencjach braku ich poszanowania.
- 64 W zarzucie trzecim skarżące podniosły, że w toku procedury administracyjnej Komisja dała wyraz uprzedzeniom względem nich, co doprowadziło do przyjęcia szczególnie rygorystycznego stanowiska w zaskarżonej decyzji, wydanej z naruszeniem zasady domniemania niewinności.
- 65 Komisja kwestionuje te wywody w całości jako bezzasadne.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

- 66 Na wstępie należy przypomnieć, że postępowanie administracyjne na podstawie rozporządzenia nr 1/2003, które prowadzone jest przed Komisją, składa się z dwóch odrębnych i następujących po sobie etapów, z których każdy ma własną wewnętrzną logikę, to jest, po pierwsze – ze wstępnego dochodzenia, a po drugie – z etapu kontrydiktoryjnego. Etap wstępnego dochodzenia, w trakcie którego Komisja wykorzystuje uprawnienia dochodzeniowe przewidziane w tym rozporządzeniu i który rozciąga się aż do przedstawienia zarzutów, ma na celu umożliwienie Komisji zebrania wszystkich istotnych informacji potwierdzających – lub nie – istnienie naruszenia reguł konkurencji oraz zajęcie wstępnego stanowiska w przedmiocie kierunku oraz dalszego rozwoju postępowania. Natomiast etap kontrydiktoryjny, rozciągający się od przedstawienia zarzutów do wydania ostatecznej decyzji, musi umożliwiać Komisji ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie zarzucanego naruszenia (zob. wyrok z dnia 12 grudnia 2012 r., *Almamet/Komisja*, T-410/09, EU:T:2012:676, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 67 Środki dochodzeniowe podjęte przez Komisję na wstępnym etapie dochodzenia, a w szczególności środki kontrolne i żądania udzielenia informacji na podstawie art. 18 i 20 rozporządzenia nr 1/2003, ze swej natury oznaczają postawienie zarzutu popełnienia naruszenia i mogą mieć poważne konsekwencje dla sytuacji podejrzanych przedsiębiorstw. Istotne jest bowiem, by nie dopuścić do tego, aby prawo do obrony zostało w sposób nieodwracalny udaremnione na tym etapie postępowania administracyjnego, ponieważ podjęte środki dochodzeniowe mogą mieć charakter decydujący dla ustalenia dowodów bezprawnych zachowań przedsiębiorstw mogących prowadzić do pociągnięcia ich do odpowiedzialności. W związku z tym Komisja jest zobowiązana do możliwie najdokładniejszego wskazania tego, czego poszukuje, i elementów, których powinna dotyczyć kontrola (zob. podobnie ww. w pkt 66 wyrok *Almamet/Komisja*, EU:T:2012:676, pkt 26–29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 68 Należy wskazać, że istnieje pięć kategorii gwarancji na rzecz zainteresowanych przedsiębiorstw w ramach kontroli, dotyczących, po pierwsze, uzasadnienia decyzji w sprawie kontroli, po drugie, nałożonych na Komisję ograniczeń w trakcie przeprowadzania kontroli, po trzecie, niemożności narzucenia kontroli przy użyciu środków przymusu przez Komisję, po czwarte, interwencji organów krajowych, i po piątę, istnienia środków zaskarżenia a posteriori (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2013 r., *Deutsche Bahn i in./Komisja*, T-289/11, T-290/11 i T-521/11, odwołanie w toku, *Zb.Orz.*, EU:T:2013:404, pkt 74). W niniejszej sprawie argument skarżących, wedle którego kontrolerzy nie poinformowali w wystarczający sposób osób zainteresowanych kontrolą o ich obowiązkach i możliwych sankcjach w przypadku braku ich poszanowania, przynależy zasadniczo do dwóch pierwszych z wskazanych kategorii.

- 69 Co się tyczy, po pierwsze, uzasadnienia decyzji w sprawie kontroli, z orzecznictwa wynika, że jego celem jest przedstawienie zasadności zamierzonej interwencji wewnątrz danego przedsiębiorstwa. Uzasadnienie powinno również wskazywać hipotezy i domniemania, które Komisja zamierza zbadać (wyrok *Deutsche Bahn i in./Komisja*, EU:T:2013:404, pkt 75). Ponadto decyzja ta powinna pozostawać w zgodzie z przepisami zawartymi w art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003 (zob. pkt 2 powyżej).
- 70 Należy stwierdzić, że przepisy te zostały poszanowane w niniejszej sprawie. W szczególności z art. 1 decyzji w sprawie kontroli wynika, że skarżące były w sposób jasny poinformowane o zakresie ich obowiązku współpracy w ramach kontroli. Były one w szczególności zobowiązane do przedstawienia ksiąg, a także wszelkich innych rejestrów dotyczących spraw prowadzonych przez przedsiębiorstwo, niezależnie od nośnika, wymaganych dla celów kontroli dokonywanej przez inspektorów w czasie jej trwania. Artykuł 3 lit. a) decyzji w sprawie kontroli przewidywał sankcje za brak poszanowania obowiązków wskazanych w art. 1. W szczególności art. 3 lit. a) decyzji w sprawie kontroli wskazywał możliwość nałożenia grzywny, gdy umyślnie lub w wyniku niedbalstwa przedsiębiorstwa odmówiły poddania się kontroli.
- 71 Jak słusznie podniosła Komisja, należy stwierdzić, że inspektorzy nie byli zobowiązani do wskazania zainteresowanym osobom, że uchybienia mogły być karane grzywną. Dla zachowania praw do obrony wystarczy, że decyzja w sprawie kontroli oraz nota wyjaśniająca zostały prawidłowo doręczone osobom upoważnionym w tym zakresie w ramach przedsiębiorstwa skarżących. Obowiązek współpracy jest wiążący z chwilą przekazania decyzji w sprawie kontroli, a nie z chwilą ewentualnych upomnień indywidualnych (zob. pkt 45 powyżej).
- 72 Po drugie, należy wskazać, że noty wyjaśniające przekazane przedsiębiorstwom wraz z decyzją w sprawie kontroli stanowią przydatne doprecyzowanie treści zasady prawa do obrony i dobrej administracji, zgodnie z tym, jak rozumie je Komisja. Owe noty wyjaśniające precyzują sposób, w jaki należy przeprowadzić określone etapy kontroli, oraz zawierają informacje użyteczne dla przedsiębiorstwa, w sytuacji gdy jego przedstawiciele muszą ocenić zakres swego obowiązku współpracy (zob. podobnie ww. w pkt 68 wyrok *Deutsche Bahn i in./Komisja*, EU:T:2013:404, pkt 83, 84).
- 73 Nota wyjaśniająca doręczona skarżącym precyzowała w szczególności następujące elementy: ciężący na Komisji obowiązek doręczenia decyzji zezwalającej na kontrolę (pkt 3), ograniczone przedstawienie uprawnień urzędników (pkt 4), prawo skorzystania z pomocy adwokata (pkt 6), metody odczytu, analizy i sporządzania kopii określonych dokumentów informatycznych (pkt 10 i 11), rozwiązania w zakresie zarządzania odczytem zróżnicowanym pewnych informacji gromadzonych na nośnikach informatycznych (pkt 11 i 12) oraz warunki poufnego zarządzania pewnymi informacjami lub pewnymi tajemnicami handlowymi w następstwie dochodzenia (pkt 13 i 14). Punkt 15 precyzował sposób wykonania opieczutowania.
- 74 Między stronami jest bezsporne, że decyzja w sprawie kontroli i nota wyjaśniająca zostały doręczone panu J. w chwili przybycia inspektorów do lokalów skarżących pierwszego dnia kontroli (zob. motyw 18 zaskarżonej decyzji). Czyniąc to, Komisja zapewniła dochowanie gwarancji wskazanych w pkt 68 powyżej.
- 75 W szczególności decyzja w sprawie kontroli zawiera elementy przewidziane w art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003. Komisja dołożyła wszelkich starań, aby wskazać nazwę adresatów, powody, które doprowadziły ją do podejrzeń co do istnienia praktyk stanowiących naruszenie, rodzaj zarzucanych praktyk w zakresie, w jakim mogły się okazać niezgodne z zasadami konkurencji, rynek danych towarów i usług, rynek geograficzny, co do którego przypuszcza się, że rozwinęły się na nim podnoszone praktyki, związek pomiędzy owymi praktykami a zachowaniem przedsiębiorstwa będącego adresatem decyzji, urzędników upoważnionych do przeprowadzenia kontroli, środki do ich dyspozycji i obowiązki spoczywające na właściwym personelu przedsiębiorstwa, datę i miejsce kontroli, sankcje

grożące w przypadku utrudnień oraz możliwość i przesłanki zaskarżenia. W związku z tym Komisja w pełni dochowała prawa do obrony skarżących i pozostałe ich argumenty nie mogą podważyć tego stwierdzenia.

- 76 Co się tyczy argumentu, wedle którego akta Komisji nie zawierają żadnego dowodu dotyczącego sposobu, w jakim Komisja upewniła się, że osoby zainteresowane kontrolą były właściwie poinformowane o ich obowiązkach i konsekwencjach braku ich poszanowania, z powyższego wynika, że wszelkie istotne informacje zostały przekazane panu J. przy doręczeniu decyzji w sprawie kontroli, włącznie z możliwością ścigania za naruszenia proceduralne.
- 77 W szczególności skarżące nie mogą podnosić braku poinformowania przez inspektorów Komisji dla celów uzasadnienia jednostronnych działań pana J., który przyjął doręczenie wskazanych dokumentów jako przedstawiciel prawny skarżących, polegających na nakazaniu przekierowania poczty przychodzącej. Podniesiona okoliczność, że zrozumiał on, iż nakazano mu nie informować nikogo o kontroli, jest zatem bez znaczenia. W rzeczywistości, jak wynika z pkt 74–76 powyżej, Komisja przekazała mu bezpośrednio wszelkie wymagane informacje. W związku z tym nie może być mowy o naruszeniu praw do obrony skarżących. Ponadto, jak wynika z motywów 21 i 22 zaskarżonej decyzji, której treść nie została zakwestionowana przez skarżące, pan J. wskazał inspektorom pana H. jako osobę odpowiedzialną za oddział informatyczny celem wykonania ich instrukcji dotyczących zablokowania kont mejlowych, co dowodzi, że zrozumiał on obowiązek współpracy ciążący na skarżących podczas kontroli.
- 78 Wbrew stanowisku skarżących jest bez znaczenia, że inne osoby zajmujące kluczowe pozycje w ich strukturze nie zostały poinformowane o zablokowaniu ich kont mejlowych. Czas udzielony Komisji na wykonanie kontroli był ściśle ograniczony decyzją w sprawie kontroli, w związku z czym inspektorzy powinni byli móc przyjąć, że gdy tylko przekażą swe instrukcje przedsiębiorstwu, podejmą one środki konieczne celem ich wykonania, bez konieczności powtarzania instrukcji. Decyzja w sprawie kontroli i nota wyjaśniająca zostały w niniejszej sprawie doręczone przez Komisję osobom uprawnionym w tym zakresie, w związku z czym należy stwierdzić, że do skarżących należało podjęcie wszelkich koniecznych środków dla celów zapewnienia wykonania instrukcji w zakresie dotyczącym zablokowania kont mejlowych (zob. pkt 45 powyżej). Argumenty dotyczące podniesionego niewystarczającego poinformowania należy zatem odrzucić, włącznie z niepopartym w żaden sposób stwierdzeniem, że pan J. powiadomił inspektorów o zamiarze zażądania wstrzymania kierowania jego poczty na jego skrynkę odbiorczą.
- 79 Z tych samych względów należy odrzucić argument, wedle którego ciążący na Komisji obowiązek poinformowania jest ważniejszy dla ochrony praw do obrony, ponieważ, w odróżnieniu od umieszczenia pieczęci, która jest widoczna dla wszystkich i stanowi zdarzenie nadzwyczajne, zwykła blokada konta mejlowego elektronicznego nie jest jako taka widoczna. Po uzyskaniu jednoznacznych instrukcji od inspektorów to do skarżących należało ich wykonanie.
- 80 Argument, wedle którego personel oddziału informatycznego nie był zatrudniony przez skarżących, również nie może zostać uwzględniony. Okoliczność, że pracownicy oddziału informatycznego byli wynagradzani przez J&T Banka i świadczyli usługi na rzecz skarżących tymczasowo, lub fakt, że pan H. był zatrudniony przez spółkę niezależną, nie wyklucza możliwości stwierdzenia przez Komisję, że wykonywali oni pracę na rzecz i pod kierownictwem skarżących (zob. pkt 46 powyżej). Ponadto pan J., jako przedstawiciel prawny skarżących, wskazał inspektorom pana H. jako osobę odpowiedzialną za ich usługi informatyczne na początku kontroli.
- 81 Podniesionego fakt, że pan H. nie miał czasu na poinformowanie personelu oddziału informatycznego i na przekazanie mu instrukcji dotyczących zablokowania czterech kont mejlowych, nie został poparty żadnym dowodem. Ponadto pismo skarżących skierowane do Komisji w dniu 30 listopada 2009 r., zatytułowane „Komunikat w sprawie wyjaśnienia w czasie kontroli na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia Rady nr 1/2003”, nie odnosi się w żaden sposób do takiego ograniczenia.

82 Z powyższych rozważań wynika, że zarzut pierwszy należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

83 Skarżące podnoszą, że w toku postępowania administracyjnego Komisja wykazała się względem nich stronniczością, w szczególności ujawniając przeciek dotyczący kontroli, odnotowany w czeskiej prasie i – jak podniesiono – związany z EPH, w związku z czym naruszyła zasadę domniemania niewinności. Przypominają one, że Komisja obstawała przy swym stanowisku w odniesieniu do pewnych faktów w czasie kontroli i procedury administracyjnej bez wyraźnego powodu. Wynika z tego, że Komisja była przekonana, że skarżące wiedziały o owej kontroli i się do niej przygotowały, co sprzeciwiałoby się obowiązkowi badania okoliczności faktycznych przy zachowaniu bezstronności.

84 Należy podkreślić, że w ramach tego argumentu skarżące nie odnoszą się do zaskarżonej decyzji, lecz do skierowanego do nich pisma w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 17 grudnia 2010 r., które zostało im doręczone w dniu 22 grudnia 2010 r. (zob. pkt 19 powyżej). W skardze krytykują one „decyzję Komisji o odniesieniu się do tej kwestii w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów”.

85 Należy na wstępie przypomnieć, że pismo w sprawie przedstawienia zarzutów winno przedstawiać zarzuty sformułowane w sposób wystarczająco jasny, nawet jeśli tylko skrótowo, w celu umożliwienia zainteresowanym rzeczywistego zapoznania się z informacjami Komisji określającymi zarzucane im zachowania oraz w celu umożliwienia im podjęcia skutecznej obrony, zanim Komisja wyda ostateczną decyzję. Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wymóg ten jest spełniony, gdy decyzja nie obciąża zainteresowanych odpowiedzialnością za naruszenia inne niż te, o których mowa w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, i gdy uwzględnia tylko te fakty, co do których zainteresowani mieli możliwość się wypowiedzieć (zob. wyrok z dnia 28 lutego 2002 r., *Compagnie générale maritime i in./Komisja*, T-86/95, Rec, EU:T:2002:50, pkt 442 i przytoczone tam orzecznictwo). Komisja może, mając na uwadze postępowanie administracyjne, zrewidować lub dodać nowe argumenty dotyczące okoliczności faktycznych lub stanu prawnego na poparcie sformułowanych przez nią zarzutów (wyrok z dnia 22 października 2002 r., *Schneider Electric/Komisja*, T-310/01, Rec, EU:T:2002:254, pkt 438).

86 Niniejszy argument należy rozpatrzyć w świetle powyższych stwierdzeń.

87 W pkt 13 pisma w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 17 grudnia 2010 r. w zakresie dotyczącym okoliczności faktycznych Komisja wskazała, co następuje:

„Należy wskazać, że bezpośrednie zagrożenie kontrolą ze strony Komisji zostało wskazane przez Euro.cz (związane z EPH) w dniu 23 listopada 2009 r., a więc na jeden dzień przed rozpoczęciem kontroli. Artykuł prasowy zawiera oświadczenie pana [M.] (zewnętrznego specjalisty z zakresu wizerunku firmy pracującego zarówno na rzecz J&T IA, jak również EPH), z którym został przeprowadzony wywiad jako z rzecznikiem EPH. Pan [M.] oświadczył, że z uwagi na udział spółki w rynku i rzeczywistą sytuację na tym rynku otwarcie procedury przeciwko spółce byłoby bardzo zaskakujące, lecz że spółka nie będzie się sprzeciwiać tego rodzaju procedurze. W dniu 23 listopada 2009 r. o godz. 17.47 pan [M.] poinformował pocztą elektroniczną między innymi pana [K.] (dyrektora wykonawczego J&T IA i prezesa rady nadzorczej EPH), pana [S.] (doradcę prawnego J&T IA oraz EPH) oraz pana [J.] o wywiadzie i załączył linka do artykułu na stronie internetowej Euro.cz”.

88 Po pierwsze, należy odrzucić argument dotyczący brzmienia pkt 13 pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, ponieważ jest on oparty na jego błędnej interpretacji. Z punktu tego nie wynika, by Komisja zarzuciła EPH lub panu M., że stanowili źródło przecieków, nawet jeśli odniosła się do związku pomiędzy spółką, która poinformowała o ewentualnych kontrolach, a EPH. Ponadto z pkt 14 pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, w którym Komisja odniosła się do „szczególnej sytuacji lub

zagrożenia kontrolą ze strony Komisji, o których poinformowała [prasa międzynarodowa]”, wynika, że Komisja podkreśliła skierowane przez inspektorów do pana J. przypomnienie o obowiązku współpracy przy kontroli w kontekście późniejszych trudności, o których mowa.

- 89 Po drugie, Komisja nie podniosła w żadnym razie ani w dodatkowym piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 15 lipca 2011 r., ani w zaskarżonej decyzji, by skarżące stanowiły źródło przecieków. Jest ponadto bezsporne pomiędzy stronami, że przecieki nie zostały wskazane w zaskarżonej decyzji. Jedyne odniesienie do omawianego artykułu prasowego zawarte jest w motywie 101 zaskarżonej decyzji, będącym odpowiedzią na podniesione przez skarżące argumenty dotyczące szczególnych okoliczności, który ma następujące brzmienie:

„Pan [M.], ekspert stron z zakresu wizerunku firmy, był również ich rzecznikiem. Nawet jeśli nie podejmuje on sam decyzji handlowych, istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że był on poinformowany o ważnych kwestiach handlowych. Ponadto działając w charakterze rzecznika stron, na jeden dzień przed kontrolą wydał on oświadczenie prasowe, w którym wyraził obawę w przedmiocie przyszłego dochodzenia w dziedzinie karteli i nadużycia pozycji dominującej na czeskim rynku energii elektrycznej”.

- 90 W konsekwencji Komisja odrzuciła argument, wedle którego pan M. nie był związany z działalnością handlową skarżących, i nigdzie nie wskazała na przecieki dotyczące kontroli. Przecieki nie zostały zatem zawarte pośród okoliczności wziętych pod uwagę przez Komisję przy ustaleniu kwoty grzywny. Ponadto w zaskarżonej decyzji nie podniesiono, że skarżące zostały ostrzeżone o kontroli. Fakt, że odblokowanie konta pana M. zostało uznane za naruszenie popełnione w wyniku niedbalstwa (motyw 70 zaskarżonej decyzji) dowodzi bowiem, że Komisja nie wzięła pod uwagę jego możliwej wiedzy o kontroli.
- 91 Po trzecie, argument, wedle którego stronniczość Komisji względem skarżących wyjaśnia okoliczność, że Komisja „w dalszym ciągu obstawała przy swym stanowisku w czasie kontroli i procedury administracyjnej bez żadnego wyraźnego powodu”, stanowi jedynie zwykłe twierdzenie, które nie jest poparte jakimkolwiek dowodem.
- 92 Po czwarte argumenty dotyczące braku dochowania należytej staranności przez Komisję oraz ograniczonych skutków rzekomej odmowy poddania się kontroli oraz innym procedurom administracyjnym również nie mogą zostać uwzględnione. Przynależą one bowiem zasadniczo do argumentów odrzuconych już w ramach badania zarzutu drugiego. Należy w tym względzie przypomnieć, że Komisja wykazała dwa zdarzenia stanowiące naruszenie procedury, które nie zostały zakwestionowane przez skarżące przed Sądem.
- 93 Z powyższych wywodów wynika, że Komisja nie naruszyła zasady domniemania niewinności w czasie procedury administracyjnej. Należy zatem oddalić zarzut trzeci w całości.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia zasady proporcjonalności przy ustalaniu kwoty grzywny

- 94 W związku z oddaleniem trzech pierwszych zarzutów należy zbadać zarzut czwarty, powołany tytułem pomocniczym.
- 95 W zakresie, w jakim skarżące podnoszą, że nie rozumieją, w jaki sposób w zaskarżonej decyzji obliczono kwotę grzywny, Sąd uważa, że należy zbadać, czy zaskarżona decyzja jest obarczona brakiem uzasadnienia w tym zakresie.

- 96 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie, jakiego wymaga art. 296 WE, powinno być dostosowane do charakteru rozpatrywanego aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi dokonać jej kontroli. Wymóg uzasadnienia należy oceniać w odniesieniu do konkretnej sytuacji, w szczególności do treści spornego aktu, charakteru powołanych argumentów, a także interesu, jaki w uzyskaniu informacji mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie. Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 296 TFUE, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulującego daną dziedzinę (zob. ww. w pkt 39 wyrok E.ON Energie/Komisja, EU:T:2010:516, pkt 277 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 97 W niniejszej sprawie kryteria, na których oparła się Komisja celem określenia kwoty spornej grzywny, stanowiły w szczególności ciężar i czas trwania naruszenia. Odrzuciła ona argumenty podniesione przez skarżących zmierzające do wykazania istnienia okoliczności łagodzących (motywy 83–103 zaskarżonej decyzji).
- 98 Po pierwsze, Komisja uwydatniła w ten sposób znaczenie nałożenia grzywny o skutku odstraszającym, tak by dla kontrolowanych przedsiębiorstw nie było korzystne fałszowanie poczty celem uniknięcia wysokiej grzywny za naruszenie prawa materialnego (motywy 83). Po drugie, podkreśliła ona szczególnie charakter dokumentów elektronicznych, które jej zdaniem mogą być w większym stopniu narażone na manipulację niż dokumenty papierowe (motywy 83 i 87). Po trzecie, wskazała ona, że sporne naruszenie składa się z dwóch oddzielnych zdarzeń (motywy 88) i stwierdziła, że nawet gdyby jedno z nich zostało popełnione w wyniku niedbalstwa, to nie wpływa to na ciężar tego naruszenia (motywy 89). Po czwarte, oceniła ona, że naruszenie trwało przez znaczną część kontroli (motywy 90).
- 99 Komisja odrzuciła następnie argumenty skarżących dotyczące okoliczności łagodzących. W tym względzie z jednej strony broniła ona stanowiska, wedle którego skarżące posiadały wiedzę z zakresu prawa konkurencji i EPH była ważnym podmiotem w ramach sektora energetycznego (motywy 92–98 zaskarżonej decyzji). Z drugiej strony odrzuciła ona jako nieistotny argument skarżących, wedle którego ani pan J., ani pan M. nie wykonywali funkcji związanej z działalnością gospodarczą skarżących (motywy 99–101 zaskarżonej decyzji). Wreszcie wskazała ona na ograniczony zakres współpracy skarżących w zakresie dotyczącym wykazania spornego naruszenia (motywy 102 zaskarżonej decyzji).
- 100 W konsekwencji należy odrzucić argumenty skarżących, wedle których Komisja nie wyjaśniła w zaskarżonej decyzji, dlaczego uważała ona, że nie należało uwzględnić przedstawionych przez nie dowodów.
- 101 Ponieważ w odniesieniu do art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003 Komisja nie przyjęła wytycznych objaśniających metodę obliczeniową stosowaną przy wymierzaniu grzywien na mocy tego przepisu, zaś rozumowanie Komisji opisane jest w zaskarżonej decyzji w sposób jasny i jednoznaczny, Komisja nie jest zobowiązana do określania kwoty podstawowej grzywny jako wartości liczbowej bądź procentowej ani do wskazywania ewentualnych okoliczności obciążających lub łagodzących. Z powyższego wynika, że należy oddalić zarzut dotyczący podniesionego niewystarczającego uzasadnienia zaskarżonej decyzji.
- 102 W drugiej kolejności skarżące podnoszą, że nałożona na nie grzywna jest nieproporcjonalna. W ramach części pierwszej tego zarzutu kwestionują one dokonaną przez Komisję ocenę ciężaru i czasu trwania naruszenia. W ramach części drugiej podniosły one istnienie okoliczności łagodzących, których Komisja nie uwzględniła w sposób należyty. W ramach części trzeciej wskazały one względy, z uwagi na które poziom grzywny jest nadmierny.
- 103 Komisja wnosi o oddalenie argumentów skarżących.

- 104 Należy przypomnieć w tym względzie, że ogólna zasada proporcjonalności wymaga, by akty instytucji nie wykraczały poza zakres właściwy i konieczny do realizacji uzasadnionych celów tych uregulowań, przy czym spośród większej liczby właściwych działań możliwych do wyboru należy stosować najmniej restrykcyjne, a wynikające z tego niedogodności nie mogą być nadmierne w stosunku do zamierzonych celów (zob. ww. w pkt 39 wyrok E.ON Energie/Komisja, EU:T:2010:516, pkt 286 i przytoczone tam orzecznictwo)
- 105 Oznacza to, że grzywny nie powinny być nieproporcjonalne w stosunku do celów, których realizacji służą, czyli zapewnienia poszanowania reguł konkurencji, i że kwota grzywny nałożonej na przedsiębiorstwo za naruszenie w dziedzinie konkurencji powinna być proporcjonalna do naruszenia ocenianego całościowo, biorąc pod uwagę zwłaszcza wagę tego naruszenia. W tym względzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, wagę naruszenia należy ustalać na podstawie licznych okoliczności, w odniesieniu do których Komisja dysponuje swobodnym uznaniem (zob. ww. w pkt 39 wyrok E.ON Energie/Komisja, EU:T:2010:516, pkt 287 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 106 W motywach 85–89 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała powody, dla których oceniła ona, że sporne naruszenie było jako takie naruszeniem generalnie poważnym.
- 107 Po pierwsze, podobnie jak w przypadku stwierdzeń wskazanych w pkt 66 powyżej, należy stwierdzić, że uprawnienie do przeprowadzania kontroli ma szczególne znaczenie dla wykrywania naruszeń wskazanych w art. 101 TFUE i 102 TFUE. Zatem Komisja słusznie wskazała w motywie 86 zaskarżonej decyzji, że prawodawca ustanowił w rozporządzeniu nr 1/2003 sankcje za odmowę poddania się kontroli bardziej rygorystyczne od sankcji zawartych w poprzedniej regulacji, celem uwzględnienia szczególnie ciężkiego charakteru owego naruszenia proceduralnego. Komisja zasadnie wzięła również pod uwagę konieczność zagwarantowania wystarczająco odstrasżającego skutku (zob. podobnie wyrok z dnia 7 czerwca 1983 r., *Musique Diffusion française i in./Komisja*, od 100/80 do 103/80, Rec, EU:C:1983:158, pkt 108), aby przedsiębiorstwa nie uznały, że korzystne jest dla nich przedstawienie jedynie części dokumentów elektronicznych w ramach kontroli, celem uniemożliwienia Komisji wykazania na podstawie tego rodzaju dowodów naruszenia prawa materialnego.
- 108 Wbrew stanowisku skarżących ów skutek odstrasżający ma tym większe znaczenie dla plików elektronicznych, że z uwagi na ich szczególny charakter mogą one zostać łatwiej i szybciej zmanipulowane od dowodów na papierze. Nawet jeśli, jak podnieśli skarżący, zniszczenie plików elektronicznych na koncie mejlowym nie zawsze jest nieodwracalne, ponieważ mogą one zostać odzyskane poprzez inne nośniki informatyczne – co jest ponadto również możliwe w przypadku niektórych dokumentów zniszczonych fizycznie – jest jednak bezsporne, że łatwość ich manipulacji powoduje szczególne trudności w zakresie dotyczącym skuteczności kontroli. Akta papierowe przejęte przez inspektorów pozostają fizycznie pod ich kontrolą w czasie trwania kontroli. Natomiast pliki elektroniczne mogą zostać szybko ukryte nawet w obecności inspektorów. Inspektorzy nie wiedzą zatem, czy mają dostęp do pełnych i nienaruszonych danych elektronicznych. W niniejszej sprawie gdy inspektorzy kontrolowali konto mejlowe pana J., które miało być zablokowane, nie wiedzieli do ostatniego dnia kontroli, że poczta przychodząca została skierowana na serwer. A zatem Komisja nie dopuściła się błędu co do prawa, stwierdzając w pkt 87 zaskarżonej decyzji, że gdy przedsiębiorstwo nie dochowuje instrukcji inspektorów, wedle których w czasie trwania kontroli konta mejlowe powinny pozostać niedostępne dla ich właścicieli i w pełni dostępne dla inspektorów, należy uznać, że ów brak poszanowania stanowi, ze względu swą naturę, ciężkie naruszenie obowiązków proceduralnych, które leżą na przedsiębiorstwach w trakcie kontroli.
- 109 Po drugie, jako że skarżące nie wykazały istnienia braku dochowania należytej staranności w ramach poprzednich zarzutów, nie mogą one podnosić w ramach niniejszego zarzutu, iż Komisja powinna była wziąć pod uwagę ich brak znajomości prawa konkurencji Unii lub ich ograniczone zasoby. Należy również odrzucić ich argument, wedle którego zaskarżona decyzja, będąca pierwszą decyzją dotyczącą poddania się kontroli związanej z badaniem plików elektronicznych, nie może służyć jako precedens ze względu na ów podniesiony brak dochowania należytej staranności.

- 110 Należy bowiem wskazać w pierwszej kolejności, że jak zostało stwierdzone w pkt 70 i 73 powyżej, skarżące zostały w sposób jasny poinformowane na początku kontroli o obowiązku współpracy i prawie skorzystania z usług adwokata. Adwokaci zewnętrzni specjalizujący się w tej dziedzinie byli obecni w lokalach skarżących począwszy od popołudnia drugiego dnia kontroli (motywy 97 i 98 zaskarżonej decyzji). Ponadto przyjmując, że wykazano okoliczności przedstawione przez skarżących dotyczące ich małego rozmiaru, ich pomijalnej działalności transgranicznej oraz ich utworzenia na krótko przed kontrolą – to nie mogły one wpłynąć na niepełne przedstawienie kont mejlowych z naruszeniem jednoznacznych instrukcji inspektorów. W związku z tym Komisja słusznie odrzuciła wszystkie te argumenty (motyw 93 zaskarżonej decyzji). Wreszcie nie są również zasadne argumenty dotyczące rzekomo nowego charakteru ich naruszenia, ponieważ nota wyjaśniająca wskazywała w szczególności możliwość badania plików elektronicznych (zob. pkt 73 powyżej) i decyzja w sprawie kontroli precyzowała obowiązek współpracy w ramach tego rodzaju badań.
- 111 Po trzecie, wbrew stanowisku skarżących, grzywna w wysokości 2 500 000 EUR nie może zostać uznana w okolicznościach niniejszej sprawy za nieproporcjonalną względem ich rozmiaru. Zgodnie z art. 23 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003 Komisja może nałożyć na przedsiębiorstwa i związki przedsiębiorstw grzywny nieprzekraczające 1% całkowitego obrotu uzyskanego w bezpośrednio wcześniejszym roku obrotowym, jeżeli dopuszczają się one naruszeń procedury. Jak wskazano w motywie 103 zaskarżonej decyzji, grzywna nałożona na skarżące odpowiada 0,25% rocznego obrotu EPH w 2010 r. Należy wskazać, że obrót ów, wynoszący 990 700 000 EUR (motyw 3 zaskarżonej decyzji) został wskazany przez skarżące w toku postępowania administracyjnego. Skarżące nie przedstawiły żadnego argumentu mogącego wykazać, że kwota ich grzywny była nieproporcjonalna względem ich rozmiaru jako takiego.
- 112 Należy stwierdzić, że argument, w ramach którego skarżące kwestionują swój udział w rynku wynoszący 6,9% produkcji, stwierdzony w zaskarżającej decyzji (motyw 95), nie jest poparty żadnym przekonującym dowodem. Powołują się one na prezentację, którą wykonały w toku postępowania administracyjnego, wskazującą 1,7% „trwałej mocy produkcyjnej” w dniu kontroli i 6,7% w roku 2012, lecz bez przedstawienia danych umożliwiających weryfikację tego obliczenia i jego źródła. Ograniczyły się one do stwierdzenia, że nie były one „znaczącym podmiotem w sektorze energetycznym w chwili kontroli” (motyw 95 zaskarżonej decyzji). W każdym wypadku rozmiar przedsiębiorstwa skarżących został wzięty pod uwagę, ponieważ art. 23 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003 ustanowił maksymalny pułap w wysokości 1% obrotu.
- 113 Należy ponadto odrzucić stwierdzenie, że nałożona grzywna, odpowiadająca 0,25% odpowiedniego obrotu, jest wysoka i nieproporcjonalna względem grzywny nałożonej przez Komisję na E.ON Energie AG (sprawa COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG), która odpowiadała jedynie 0,14% odpowiedniego obrotu i była łagodniejsza niż w niniejszej sprawie, i to w braku istnienia okoliczności dodatkowo obciążających, a także pomimo faktu, że odnosiła się do bardziej oczywistego i poważniejszego naruszenia, jakim było zerwanie pieczęci. W tym kontekście Trybunał stwierdził, że naruszenie, jakim jest złamanie pieczęci, prowadzące do powstania wątpliwości co do tego, czy dowody zabezpieczone w opieczętowanym pomieszczeniu pozostają nienaruszone, jest naruszeniem szczególnie poważnym ze względu na sam swój charakter (ww. w pkt 37 wyrok E.ON Energie/Komisja, EU:C:2012:738, pkt 128, 129). Analogiczne względy mają zastosowanie w niniejszej sprawie, ponieważ celem art. 20 ust. 2 lit. b) i art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003 jest ochrona kontroli przed zagrożeniem wynikającym z braku kompletności danych dotyczących spraw prowadzonych przez przedsiębiorstwo zebranych przez inspektorów. Należy jednakże stwierdzić, że w odróżnieniu od sytuacji dotyczącej E.ON okoliczności leżące u podstaw zaskarżonej decyzji dotyczą dwóch różnych czynów, z których jeden został popełniony umyślnie.
- 114 Dlatego też fakt, iż Komisja wymierzała w przeszłości grzywny w określonej wysokości za określone rodzaje naruszeń, nie może pozbawić jej możliwości podwyższenia tej wysokości w granicach wyznaczonych w rozporządzeniu nr 1/2003, jeśli jest to konieczne, aby zapewnić realizację wspólnotowej polityki konkurencji. Skuteczne stosowanie tych reguł wymaga bowiem, aby Komisja

mogła w każdej chwili dostosować wysokość grzywnien do potrzeb tej polityki (zob. w zakresie dotyczącym rozporządzenia nr 17 ww. w pkt 107 wyrok *Musique Diffusion française i in./Komisja*, EU:C:1983:158, pkt 109).

- 115 Po czwarte, w zakresie dotyczącym uwzględnienia czasu trwania spornego naruszenia Komisja stwierdziła w motywie 90 zaskarżonej decyzji, że naruszenie „trwało przez znaczną część kontroli, która miała miejsce w lokalach EPIA i EPH, [że] konto mejlowe pana [M.] było odblokowane w czasie od pierwszego do drugiego dnia i poczta pana [J.] była przekierowywana od drugiego do trzeciego dnia [oraz że] im dłużej trwało odblokowanie konta mejlowego lub przekierowywanie poczty, tym większe było ryzyko jej sfalszowania”.
- 116 Należy na wstępie stwierdzić, że art. 23 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi, że przy ustalaniu wysokości grzywny uwzględnia się wagę i czas trwania naruszenia. Przepis ten nie dokonuje żadnego rozróżnienia pomiędzy grzywnami nałożonymi w związku z naruszeniem prawa materialnego a grzywnami nałożonymi w związku z naruszeniami proceduralnymi. Wynika z tego, że wbrew stanowisku skarżących Komisja miała prawo uwzględnić czas trwania spornego naruszenia przy ustalaniu kwoty grzywny.
- 117 Należy ponadto odrzucić argument, zgodnie z którym Komisja nie uzasadniła swej oceny, wedle której naruszenie trwało przez znaczną część kontroli. Jak wynika z pkt 101 i 115 powyżej, Komisja uzasadniła w wystarczającym stopniu swe rozumowanie dotyczące określenia spornej grzywny, precyzując w szczególności, że upływ czasu wzmagał ryzyko sfalszowania danych elektronicznych. W odpowiedzi na pytanie zadane przez Sąd na rozprawie Komisja podkreśliła ponownie, że czas trwania dwóch omawianych zdarzeń wpływał pośrednio na rozpatrywane naruszenie, ponieważ im dłużej one trwały, tym większe było ryzyko, że inspektorzy nie będą mogli odnaleźć plików poszukiwanych na kontaktach mejlowych.
- 118 Należy wreszcie odrzucić argument, wedle którego Komisja powinna była uwzględnić pełną współpracę skarżących z inspektorami podczas określania czasu trwania naruszenia. Z analizy zarzutu drugiego wynika, że naruszenie to zostało wykazane przez Komisję na podstawie obiektywnych i niezakwestionowanych przed Sądem dowodów. Fakt, że skarżące współpracowały z inspektorami w innym zakresie, jak wskazały w pkt 57 repliki, nie może wpłynąć ani na ocenę czasu trwania dwóch zdarzeń stanowiących naruszenie, ani na uwzględnienie okoliczności łagodzących. Należy stwierdzić, że tego rodzaju współpraca nie wykraczała poza ciężący na skarżących obowiązek poddania się kontroli (zob. pkt 40 powyżej).
- 119 Po trzecie, co się tyczy okoliczności łagodzących, które podnoszą skarżące, wystarczy na wstępie stwierdzić, że identyczne argumenty dotyczące rozmiaru przedsiębiorstwa i znaczenia w sektorze energetycznym w czasie okoliczności faktycznych zostały już odrzucone w pkt 111 i 112 powyżej. Rozmiar przedsiębiorstwa skarżących został uwzględniony w ramach maksymalnego pułapu wynoszącego 1% ich obrotów i jako taki nie wystarcza, by zmniejszyć kwotę nałożonej grzywny.
- 120 Ponadto, co się tyczy argumentu skarżących, wedle którego ich współpraca umożliwiła inspektorom wykazanie okoliczności, w których zostało popełnione naruszenie, należy stwierdzić, że Komisja uwzględniła tę okoliczność w zaskarżonej decyzji, lecz skarżący uznają, że uwzględnienie to nie było odpowiednie.
- 121 Według motywu 102 zaskarżonej decyzji:

„[...] celem określenia kwoty grzywny Komisja uwzględniła fakt, że strony współpracowały w sposób umożliwiający jej wykazanie okoliczności związanych z odmową poddania się kontroli w zakresie dotyczącym poczty elektronicznej: osoba odpowiedzialna za dziedzinę informatyki działająca w imieniu stron podpisała protokół opisujący odblokowanie konta mejlowego i przekierowanie poczty, a po kontroli strony wysłały pismo, w którym przyznały, że zarówno przekierowanie poczty, jak

i odblokowanie konta mejlowego miały miejsce w czasie kontroli. Należy również wskazać, że pan [H.] nie uznał z własnej inicjatywy naruszeń proceduralnych popełnionych w dziedzinie informatyki. Dokonał tego dopiero wówczas, gdy inspektorzy znaleźli dowody odmowy poddania się kontroli (a mianowicie fakt, że konto pana [M.] było niedostępne, oraz fakt, że poczta nie przychodziła na skrzynkę odbiorczą pana [J.]). W związku z tym o ile jest prawdą, że strony nie zakwestionowały niektórych okoliczności, to jednak zakwestionowały one wartość dowodową podpisanego protokołu i ogólnie usiłowały podważyć istnienie naruszenia proceduralnego”.

122 Należy stwierdzić, że żadne ze zdarzeń stanowiących naruszenie w niniejszej sprawie nie zostało wskazane inspektorom przez skarżące. W obydwu przypadkach inspektorzy zauważyli nieprawidłowość w skrzynkach pocztowych, które miały pozostawać pod ich kontrolą, i musieli zbadać przyczyny przeszkód w dostępie do poczty (zob. pkt 11 i 14 powyżej). Ponadto skarżące zakwestionowały wartość dowodową protokołu (zob. pkt 12 powyżej), choć nie uczyniły tego przed Sądem (zob. pkt 34 powyżej). Ponieważ brak jest obecnie wytycznych dla celów określenia kwot grzywien o charakterze proceduralnym, zaskarżona decyzja została uzasadniona w wystarczającym stopniu (zob. pkt 101 powyżej), a z uwagi na jednoznaczne zachowanie skarżących przy ustalaniu okoliczności odmowy poddania się kontroli Sąd uważa, że przy określaniu kwoty grzywiny Komisja w wystarczającym stopniu wzięła pod uwagę ich współpracę.

123 Wreszcie co się tyczy argumentu, wedle którego kontrola nie była ani konieczna, ani uzasadniona, ponieważ nie istniał żaden materialny dowód zasadności sprawy, należy odesłać do stwierdzeń zawartych w pkt 55 powyżej. Ponadto, jak to potwierdziły skarżące w odpowiedzi na pytanie Sądu zadane podczas rozprawy, nie sprzeciwiały się one decyzji w sprawie kontroli ani w toku procedury administracyjnej, ani przed Sądem (zob. pkt 4 powyżej).

124 Z całości powyższych rozważań wynika, że grzywna nałożona na skarżące nie jest nieproporcjonalna.

125 W związku z powyższym należy oddalić zarzut czwarty oraz całą skargę.

W przedmiocie kosztów

126 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

127 Ponieważ skarżące przegrały sprawę, zgodnie z żądaniem Komisji należy obciążyć je kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (szósta izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**
- 2) **Energetický a průmyslový holding a.s. i EP Investment Advisors s.r.o. zostają obciążone kosztami postępowania.**

Frimodt Nielsen

Dehousse

Collins

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 26 listopada 2014 r.

Podpisy

Spis treści

Ramy prawne	1
Okoliczności powstania sporu	2
Przebieg postępowania i żądania stron	5
Co do prawa	5
W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego błędnego zastosowania art. 23 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1/2003	6
W przedmiocie udzielenia w wyniku niedbalstwa dostępu do zablokowanego konta mejlowego	6
W przedmiocie umyślnego przekierowania poczty przychodzącej na serwer	8
W przedmiocie zarzutów pierwszego i trzeciego, dotyczących, odpowiednio, naruszenia praw do obrony i zasady domniemania niewinności	11
W przedmiocie zarzutu pierwszego	11
W przedmiocie zarzutu trzeciego	14
W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia zasady proporcjonalności przy ustalaniu kwoty grzywny	15
W przedmiocie kosztów	20